

Sritis ir tikslai:

- Žinomose dainose pradeda pasakyti paskutinės eilutės frazę arba žodį.

(Pavyzdžiui, žiūrėti 14 pamoką

„Dzig, dzig, dzig……… (jojam)

Dzig, dzig, dzig……… (ei!, ei!)“.)

Veikla

Praėjusią savaitę vaiką supažindinote, kaip pamėgdžioti paskutinę eilutę žinomose dainose. Šios savaitės tikslas yra vaikui spontaniškai pasakyti geriausiai žinomų dainų paskutinį kiekvienos eilutės žodį. Vaikai tai daro natūraliai, besimokydami kalbos.

- Išsirinkite vaikui gerai žinomą dainą. Padainuokite pirmąją eilutę, bet nesakykite paskutinio žodžio. Išlaikykite ilgą pauzę, duodami vaikui laiko pasakyti žodį pačiam. Jei jis spontaniškai nesako to žodžio, tuomet vaikui besiklausant, parodykite pavyzdį su kitu šeimos nariu.
- Jei vaikas nesupranta veiklos, galite parodyti žaislą arba veiksmą vietoj žodžio.

Pavyzdžiui: daina „Meškiukas“ (7 savaitė)

Žodžiai: „Meškiuk pūkuotuk, apsisuki. Pasilenk, pasilenk, nebijok. Atsistok, paieškok, kur batukai. Apkabink, pamyluok ir pašok.“

- Paruoškite paveikslėlius: 1) meškiukas sukasi ratu; 2) meškiukas pasilenkęs ir t.t. Padainuokite pirmą eilutę ir, sustojus ties paskutiniu žodžiu, paimkite atitinkamą paveikslėlį, parodykite jį vaikui ir laukite. Kai jis pasakys norimą žodį, kortelę galės įmesti į kibirėlį ar dėžutę. Tęskite tai ir su kitomis eilutėmis.
- Jei vaikas vis dar nesupranta, pažaiskite su kitais šeimos nariais. Kiekvienas šeimos narys galėtų turėti po vieną paveikslėlį ar tikrą daiktą ir, sudainavus jų eilutę, jie pasako žodį ir meta paveikslėlį ar daiktą į dėžę.
- Atminkite! Vaikui sakant paskutinį žodį kiekvienoje eilutėje turi būti ištartas tinkamas skiemenų skaičius, balsiai ir ankstyvieji priebalsiai.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Pradeda atpažinti pirmąsias kūno dalis:
 - akis,
 - nosį,
 - burną,
 - pilvą,
 - rankas,
 - 2 kitas.

Veikla

Jūsų vaikas pereina iš neverbalinio kalbos supratimo lygio į verbalinį arba žodžio lygmenį. Jis supranta daugiau kasdieninės kalbos be konteksto arba garsiažodžių. Atėjo metas įsitikinti, kad suteikiate vaikui turtingos kalbos modelį ir kad naudojate kalbos lygį, esantį vienu laipteliu aukščiau, negu vaiko esamas lygis.

Gali būti, kad vaikas jau pažįsta kai kurias kūno dalis, pastoviai jas girdėdamas dainelėse ir jūsų mokytose frazėse. Naudojote daineles, kur minimos kūno dalys ir žaidžiant slėpynių, daug kartų liepėte vaikui užmerkti akis. Dabar atėjo metas atkreipti dėmesį į žodžio lygmenį ir išmokyti pagrindinių kūno dalių. **ATMINKITE!** Mokyti – ne testuoti! Štai keletas smagių MOKYMO veiklų.

- Dviejuose „Garsų knygelės“ puslapiuose nupieškite savo ir vaiko veidus. Piešdami kalbėkite apie kiekvieną veido dalį ir apibūdinkite kiekvienos dalies formas ir spalvas, kartu žiūrėkite į veidrodį. Nors ir mokotės pagrindines veido dalis, kurioms skirsite daugiausiai dėmesio, nebijokite piešti ir kalbėti apie antakius ar blakstienas.
- Vonelėje maudydami lėlę ar kokį nors gyvūną kalbėkite apie plaunamas jo kūno dalis.
- Prisklijuokite lipdukus arba nusipieškite žvaigždutes ar mažus taškelius ant savo kūnų ir klijuodami lipdukus vienas kitam ar piešdami kalbėkite apie atitinkamas kūno dalis.
- Naudokitės fotoaparatu ir, priartinę kiekvieną kūno dalį, nufotografuokite. Pabandykite sudėti veidą iš atskirų nuotraukų. Nufotografavus savo ir vaiko kūno dalis, sumaišykite jas ir bandykite jas atrinkti ir teisingai sudėti.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Stebėti ir užrašyti spontanišką žodyną.

Veikla

Vaiko žodyno skaičiavimas

- Labai svarbu turėti vaiko spontaniško žodyno sąrašą. Vaikui pradėjus kalbėti dviejų žodžių deriniais, labai pravers, jei jau būsite susižymėję vaiko jau naudojamus žodžius.

Žodžių tipai

- Daiktavardžiai – žodžiai pavadinti asmeniui, vietai ar daiktui.
- Veiksmažodžiai – žodžiai, vaizduojantys judesį, kai kas nors atlieka kokį nors veiksmą.
- Būdvardžiai ar pažyminiai – žodžiai, apibūdinantys daiktavardį ar veiksmažodį. Žodžiai, nusakantys, kaip daiktai atrodo, jaučiasi ir t.t.
- Mandagumo frazės – (pasi)sveikinimai, atsisveikinimai, prašymai, dėkojimai ir t.t.
- Kiti – žodžiai ar garsiažodžiai, kurie neįeina į pagrindines kategorijas.

Nuspręskite, kokio tipo žodžius jūsų vaikas spontaniškai naudoja, ir surašykite tuos žodžius į reikiamą skiltį. Kalbos pavyzdys iš 15 savaitės yra padalintas į tokių tipų žodžius:

- Brrrrr pyp pyp (garsiažodžiai)
- Oi, ai (garsiažodžiai)
- Atia atia (mandagumo frazės)
- Tėveli (daiktavardis)
- Atidaryk (veiksmažodis)
- Ššš (garsiažodžiai)
- (nesuprantamas)
- Op op op (veiksmažodis)
- Ne (kita)

Data	Ką jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Taria /b/ vienskiemeniuose žodžiuose, kai tariami:
 - /a/ – kà
 - /u/ – mūū
 - /y/ – ryk
 - /au/ – auk
 - /ai/ – aikštė

Veikla

Balbatavimas

Jūsų vaikas jau turėtų laisvai naudoti fonemą /b/ įvairiausių balsių kontekste. Dabar atėjo pats metas užtikrinti, kad jis taisyklingai ištaria /b/ su įvairiais vienskiemeniais žodžiais, balsiais ir dvibalsiais, paminėtais šios savaitės tiksluose. Jei jis gerai taria skiemenis, turėtų taip pat gerai tarti ir kitokius derinius. **Balbatavimo veiklos atliekamos per mėgdžiojimą.** Balbatavimas turėtų būti trumpas ir smagus, pakanka 5–10 minučių, vieną ar du kartus per dieną.

Veiklos:

- Eikite į parką ir naudokite balbatavimą žaidimo metu.
 - Supynės – vis patraukite vaiką atgal supynėmis už kiekvieną kartą, kai jis ištars skiemenį „Ba“. Atitraukus visa, kiek įmanoma, pasakykite paskutinį „ba“ skiemenį ir paleiskite supynes. Kartokite ir naudokite įvairius balsius ar dvibalsius tol, kol vaikas yra susidomėjęs, kol jam smagu.
 - Čiuožykla – darykite taip, kad prieš nučiuožiant vaikas tartų po skiemenį žengiant ant kiekvieno kopetėlių laiptelio. Paskutinį skiemenį ištarkite užlipus, ir tik tada leiskite vaikui nučiuožti. Kartokite ir naudokite įvairius balsius ar dvibalsius tol, kol vaikas yra susidomėjęs.
- Smėlio dėžė – kastuvu pripildykite kibirėlį smėliu. Kai tik pilsite kiekvieną kartą smėlio kaušėlį, tarkite po skiemenį. Taip darykite, kol pripildysite kibirėlį.
- Popieriaus lape nupieškite 30 cm diametro 10–15 apskritimų. Naudokitės BINGO žymeklius arba antspaudukus kiekvienos kortos pažymėjimui apskritimo viduje. Tarkite skiemenį, kurį vaikas turi pakartoti, prieš uždėdamas antspaudą.

Pastaba: kalbos balbatavimas yra veikla, skirta paskatinti vaiką greičiau pereiti prie užtikrinto reikiamo garso tarimo žodžio ir frazės lygmenyje. Paprastai kiekvienam garsui turėtumėte skirti ne daugiau kaip savaitę. Kalbos balbatavimas turi būti smagus. Svarbu žinoti, kada pabaigti užduotį, kol vaikui nenusibodo. Vaikui pradėjus pamėgdžioti raktinį garsą su įvairiausiais balsiais ir dvibalsiais, nebetęskite kalbos balbatavimo veiklą ir tarkite garsus žodžiuose ir frazėse.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

1. Audiovizualinės (AV) priemonės ir strategijos

- Reikalauti spontaniškos kalbos, užbaigiant sakinius.
- Plėtoti fonemas įvairiose situacijose, naudojantis klausia.

2. Savaitės pasaka: Andrew ir Janet McLean „Šunų uodegos“.

A Little Ark Book, Allen and Unwin Pty Ltd., Australia, 1993.

- Ši knyga turi puikius kūno dalių derinius, kurie pavaizduoti ant įvairių šuniukų paveikslėlių. Taip pat joje yra ir keletas gražių veiksmažodžių (veiksmų), kurie primins jums kasdienybę: kėlimasis ryte, žaidimas, išsipurvinimas, maudymasis irėjimas miegoti.
 - Jūs ir jūsų vaikas galite apsimesti šuniukais ir suvaidinti visus veiksmus arba tiesiog panaudoti pliušinius žaislus.
 - Pasaka taip pat turi keletą pažymimųjų žodžių, pavyzdžiui: „Purvinas“. Prieš tai vaiką supažindinote su išsireiškimu „Fui“, tad dabar galite mokyti žodį. Kai baigiate skaityti pasaką, vaikščiokite po namus ir ieškokite purvinų daiktų (skalbinių, indų, batų, langų), juos išskalbkite ar nuplaukite, nuvalykite.
 - Ši pasaka taip pat jums suteikia galimybę pakartoti neiginius („Ne“, „Ne-“), kai lyginate savo kūno dalis su šuniukų kūno dalimis, pavyzdžiui: „Aš neturiu uodegos“, „Mano ausys ne didelės, o mažos“. Jeigu turite šunį, galite lyginti kūno dalis ir naudoti sudėtingesnę kalbą, šnekėdami apie skirtumus ir visą laiką pabrėždami pirmąsias kūno dalis: akis, nosį ir t.t.

3. Savaitės daina: „Akys, ausys“.

Žodžiai: „Galva ir pečiai, galva ir pečiai. Rankytės ir kojytės tikrai. Akys, ausys ir burna, nosytė dar yra, dar yra“.

- Suvaidinkite dainelės žodžius. Rodykite kartu, kur yra kūno dalys. Tai smagi, nuotaikinga dainelė. Puikiai galima apjungti su veiksmais ir judesiais. Sukurkite daugiau žodžių!

